

4

- Aktfestő? Hát az meg micsoda?
- Hát az olyasmi, hogy meztelen lányokat meg asszonyokat fest.
- Na és a felesége, az mit szól hozzá?

TERMÉS

DUSA LAJOS

A katedrális alapköve

(A megidézett Nagy Lászlónak)

Díszbeszéd előtt szavalat,
az megható, az ünnepi...
Pontosak, tiszták a szavak,
csak a lényeg kezd bűzleni.

- Ez ország megint nem miénk,
nem hasonlít ránk semmi itt.
Minden gyilok, rablás, család,
azt a keserves istenit!

Illetlen húsvéti ének

Szép, forró Jeruzsálemedbe
vagy dübörg: barbár és veszendő.
Ennél profánabb nem lehetne:
nem a családba csap a mennykő,

hanem bizony épp édes-beléd.
Nagy, pimasz bárdolatlanságom
előtt kipattan minden kapud,
és minden utadat elállom.

Dombos, lágy préda vagy szememben,
s nincs nálam méltatlanabb hozzád.
Hát veszejtse el latorságom
gyűrűs, izgatott Dolorosád!

Köpök a langyos bűnbánatra,
már Jeruzsálem vagyok én is;
és csak utánad vágyakozom
ott, még a Koponyák hegyén is.

Nostra Ludovicus

Isten csak elbabrált vele,
tökéletesre nem csinálta.
A teremtés is futószalag,
s egy „termékek” legyén hibája.

Mert előbb-utóbb újat, s újat
kíván a piac, meg az Úr...

Lebegi a tökély magasában
Istenem, de a genézised
mért bánt velem így cudarul?

Hogyan lettem „akt-festő...”?

(K. J.-nak szeretettel)

Kedvességet kedvességgel illik viszonzni. Biztos voltam benne, hogy Nyírácsádon szeretettel, meleg szívvel várják a „Szellemi Szabadlegényeket”, végiggondoltam hát, mivel viszonzhatnám hát a kedvességet. Egyvalamihez értek valamiscskét, és ez a képzőművészet, innen kell hát merítenem.

K. Jóska barátom segített, hogy pár nappal a közös látogatás előtt kijussak a községbe. Már útközben jelezte, hogy ha megérkezünk, bemutat kedves szomszédjának, Kiss néninek, aki ellát és elgondozgat amíg ő rendel, nehogy az „idős művész” már magányosan érezze magát az idegen helyen.

Kiss néni valóban már várt bennünket. Beinvitált a nyári konyhába, ahol tiltakozásom ellenére kedves határozottsággal tojásrántottát készített. Amíg én a széken feszengtem, ő vágta a szalonnát, nyírácsádi házikolbászt a serpenyőbe, ütötte rá a tojást és szelte a friss fehér kenyeret. Hiába reggeliztem odahaza, a nyál is összeszaladt a számban ennyi kedvesség és ilyen ízek láttán, ilyen illatok érzetén.

Neki is láttam derekasan a késői második reggelinek és már azon gondolkodtam, hogy vázlatkönyvvél a hónom alatt elindulok és nemsokára tele lesz a füzetem a nyírácsádi táj szépségeivel, utcákkal, házakkal, templomokkal és emberekkel. Juliska néni azonban munkája végeztén úgy gondolta,

hogy amíg gyönyörködik a városi „öreg művész” étvágyában, beszélgetni is illendő. Ezért aztán egyszer csak megfogalmazta a világ legtermészetesebb kérdését. Úgy váratlanul, hirtelenül.

- Hát aztán... milyen festő maga?

Megállt a számban a falat, kezemben a villa. Ő észrevette a zavaromat, mert újra kérdezett:

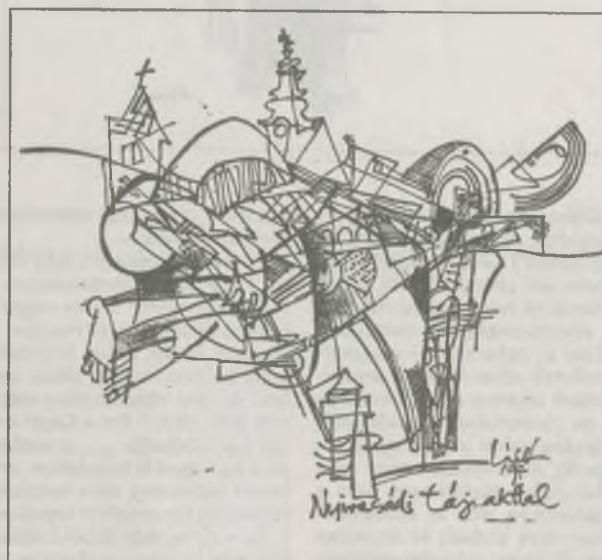
- Már hogy mit fest? Miket? Milyen képeket? Szóval, hogy milyen festő, na?

Nagyon nehezen válaszoltam. Mit is mondhatnék? Az lett volna a legtermészetesebb, ha a magam módján azt válaszolom, hogy én bizony absztrakt festő vagyok. De hát ezzel sokat nem érek. Juliska néni vagy engem faggat majd tovább, hogy mi is az az absztrakt, vagy rosszabb esetben K. Jóska barátomat, ha én már elmentem. („Micsoda csodabogarat hozott ide, doktor úr, méghogy absztrakt festő, hát az meg mi a csuda...?”)

Szinte láttam magam előtt Juliska néni csodálkozó és tűnődő arcát a válaszomra, ezért aztán nagy nehezen, alig érthetően nyögtem ki a választ:

- Én bizony afféle a...kt festő vagyok!

Na, ezt megúsztam, gondoltam magamban. Elhagyom a szóból a közepét, a legnehezebb hangokat, a magyarázni valót, és igazat is mondtam meg nem is. Mert való,

László Ákos grafikai

hogy aktot én vagy negyven éve festettem utoljára, főiskolás koromban a kolozsvári közös műteremben.

Juliska néni felnézett rám, jól megsejmelte, és újra kérdezett:

- Aktfestő? Hát az meg micsoda?

Most már mindegy, gondoltam. Benne vagyok. Magyarázat itt is kell. Ám ekkor már nemcsak az én villám állt meg a levegőben, hanem Juliska néni kezében is a literes üveg, amelyből gyönyörű sárgán gyöngyöző bort töltött a poharamba.

Mit tehettem? Válaszoltam.

- Hát az olyasmi, hogy meztelen lányokat meg asszonyokat fest - próbáltam a magyarázatot.

Juliska néni töltött. Én meg megemeltem a poharat és elbújtam mögé egy pillanatra. Mert hogy én ennek a drága jóakarató asszonynak nem akartam semmi rosszat

mondani, csak elkerülni a magyarázkodást. Magamban meg azt gondoltam, hogy na Jóska, majd hallgathatsz te holnap, hogy milyen öreg művészeket hoztál a Kiss néni nyakára. Ő azonban csak csöndesen elmosolyodott, tán kacagott is egyet magában és újra kérdezett:

- Na és a felesége, az mit szól hozzá?

Meleg lett alattam a szék. Bekaptam a rántottát, megittam a bort, hónom alá kaptam a mappát, megköszöntem mindent, szíves szóval igyekeztem jóvátenni hibámat. Ám nem magyarázkodtam.

Maradjon valami holnapra Jóska néni is. Ha már aktfestő lettem egy nyírácsádi nyári konyhában, magyarázza meg ő. Én inkább rajzolgatok.

(B. Várady László)